

$n = 800$, срещу 6% (най-близкото цяло число до 5.9%) стои числото 1.71 . Умножавайки последното на Видинския коефициент — 0.51 , получаваме 0.87 , или съ с закръгление — 0.9 . Значи, границите на нашето относително число сж: $5.9\% \pm 0.9\%$.

За да се превърнат тези проценти въ абсолютни числа, трябва да се помножат, очевидно, на общия брой на стопанствата въ окръга, т. е. на $38,205$ и да се раздѣлят на 100 . Тогава ние получаваме окончателно, че броят на стопанствата съ размър $0-9$ да. въ окръгъ Видинъ е $2,268 \pm 332$.

Техниката на изчислението, както видѣхме, е доста проста и, при известенъ навикъ, грѣшката на всѣка цифра, дадена за окръга, може да бжде намѣрена въ течение на $1-2$ минути. Необходимо е само да се внимава при опредѣлянето на базисното число n . Ето единъ примѣръ. За Видинския окръгъ, площта на земеделскитѣ стопанства, които иматъ собствена земя по-малко отъ половината стопанисвана е всичко $17,522.1$ да. Колко е базисното число за тази колона? Общата площъ на земята въ окръга е $2,939,514.3$ дек. Ако на това последното число съответствува базисно число $n = 800$, то, споредъ казаното по-горе, базисното число за колона 9 ще се опредѣли приблизително по следния начинъ:

$$n = 800 \times \frac{17,522.1}{2,939,514.3} = 4.8.$$

Това число е така нищожно, щото цифритѣ отъ колона 9 иматъ *извънредно* голѣма грѣшка и не могатъ да иматъ самостоятелно значение. Тѣхъ трябва да употребяваме само въ комбинации съ други редове. Още единъ примѣръ. За сжщия окръгъ Видинъ имаме: ливади естествени $302,636.5$ да. Базисното число е:

$$n = 800 \times \frac{302,636.5}{2,939,514.3} = 82.$$

Като пренамаляваме малко възможната грѣшка, нека приемемъ най-близкото къмъ него таблично $n = 100$ и ще се ползваме отъ сжщата таблица на грѣшките за извадката $1:13$. Въ колона 13 на таблица 3 намираме, че площта на естествентѣ ливади въ стопанствата съ размър $100-149$ да. е $77,152.8$. Каква е

грѣшката на това число? Превръщаме го въ относително:

$$\frac{77,152.8}{302,636.5} \cdot 100 = 25.5\%.$$

Въ таблицата на грѣшките, при извадка $1:13$ стр. 140 и $n = 100$, намираме срещу 26% грѣшка 8.9 . Като умножимъ последната на коефициента 0.51 , получаваме 4.54 . Умножавайки това число на $302,636.5$ и раздѣляйки го на 100 , ние имаме окончателно: площта на естествентѣ ливади въ стопанствата отъ 100 до 149 да. е $77,152.8 \pm 13,739.7$ да.

Що се касае до опредѣлянето грѣшките на числата за *цѣлото Царство*, то се извършва точно така, както за отдѣлнитѣ окръзи. Както вече видѣхме по-горе, на стр. 130 , трябва да се ползуваме за това отъ таблицата на грѣшките за извадката $1:10$ (стр. 139), а основно базисно число трябва да се счита $n = 700$. При това, всички числа, които извличаме отъ таблиците на грѣшките, трябва да се умножаватъ на 0.12 .

Ако базисното число не е 700 , а друго, то неговото редуциране се извършва по сжщия начинъ, както за всѣки отдѣленъ окръгъ. По такъвъ начинъ се намира и грѣшката на абсолютнитѣ числа. Изобщо казано, за болшинството цифри, помѣстени въ своднитѣ таблици за Царството, възможнитѣ граници на грѣшката на репрезентативната разработка *въ сравнение съ изчерпателната* се оказватъ до толкова незначителни, щото на практика тѣ могатъ да бждатъ пренебрѣгнати, толкова повече, че самото изчерпателно преброяване на земеделскитѣ стопанства, извършено съ карта „Ж“, далечъ не може да се счита за *свършено* пълно и *свършено* точно. Много е вѣроятно изчерпателното преброяване да отражава значително по-лошо истинското състояние на земеделското стопанство въ България, отколкото репрезентативната разработка на събрания изчерпателенъ материалъ отражава последния. Пъкъ това е и напълно естествено, като си спомнимъ онѣзи трудности, които бѣше необходимо да се преодолеятъ при извършването на едно тѣй сложно преброяване, вследствие липсата въ България на вѣренъ поземеленъ кадастъръ и достатъченъ кадъръ квалифицирани агенти-преброители.